

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و برزنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسایل ایدئولوژیک

درویش وردک

۱۱ می ۲۰۱۵

مجلس سوم (در عدم درخواست توانگری)

شیخ بزرگوار عبدالقادر (رضی الله علیه) روز جمعه هشتم ماه شوال سال ۵۴۵ هجری قمری در مدرسه معموره چنین بیان فرمودند:

ای درویش توانگری را آرزو مکن چه ممکن است موجب هلاک دین و نابودیت باشد ، و توای بیمار تمنای سلامت مکن که امکان دارد به سودت نباشد و موجب هلاکت شود. عاقل باش و نصیب خود را حفظ کن تا ستوده باشی به آنچه خدای تبارک و تعالی بتو ارزانی داشته است قانع باش و بیبشی مطالب. هر چه خدای عزوجل در نیجه تقاضا و تمنیات بتو عطا فرماید تیره و ناخوشایند است، صحت این موضوع به تجربه رسیده است. ولی اگر درخواست و تمنا به دل بنده القاء شد آن تقاضا مبارک و زبینه است، مشروط به اینکه اکثر سؤال درباره عفو و غفران و تمنای رحمت در دنیا و آخرت باشد.

پس به آنچه در اختیار داری قانع باش و برای خدا تعیین تکلیف مکن! وبا اتکاء به قدرت و نیروی جوان و مال و ثروت نسبت به خدا و خلق اظهار وجود مکن، چون تمام قدرتها در برابر خدا حقیر و نا چیز است. خداوند اینگونه بندگان را گرفتار می کند و بدان هر گرفتاری که خداوند موجد آن باشد سخت دردناک و الیم است.

وای بر تو! شگفتا! زبان تو مسلمان ولی قلبت از اسلام بیزار است. گفتارت نشانه اسلام است اما رفتارت گواه کفر، در ظاهر مسلمانی و در خلوت نه، آگاه باش نماز و روزه و تمام اعمال خیری که انجام می دهی، اگر به نیت و به قصد لقاء الله نباشد ارزشی ندارد و در زمره منافقین محسوب می شوی که از رحمت خدا بدورند. پس فوراً توبه کن و به سوی خدا بازگرد و از تمام گفتار و رفتار ناپسند خود اظهار ندامت و پشیمانی نما.

گروهی که در اعمال و اقوالشان تملق نیست و افعالشان رنگ ریب وریا ندارد، آنان رستگاران و باایمانان، موحدی، مخلصی و شکیبایانند و بر تمام بلاها و مصائبی که از جانب خدا به آنها برسد صابرند و بر نعمتهای حق نیز سپاسگزار و شاکر. اول به زبان خدا را یاد می کنند سپس به قلب و بعد به سیر ، هرگاه آزاری از مردم ببینند در چهره آنان به جای خشم و نفرت تبسم رضا ظاهر می شود. ملوک و امرای دنیا عموماً در نظر آنان کم بها و معزولند. تمام کسانی که در دنیا هستند در دیدگاه آنان مردگان و بیماران ناتوانی بیش نیستند. بهشت را به تمام ملحقانش نادیده گرفته و دوزخ و تمام اضافاتش را خاموش می پندارند جز به خدا به چیزی توجه ندارند. جهت واحدی دارند، از دنیا و اهل آن به سوی آخرت و اهل آن حرکت کرده و به پروردگار دنیا و آخرت می پیوندند. به آنان ملحق شوید و دوستدار آنان باشید. باقلب و دل آگاه،

همراه آنان را انتخاب نمائید. قبل از حرکت رفیق (حقیقی) به دست آورید تا به منزل مقصود برسید. و درهای رحمت بین شما و بین خدا گشاده شود.

خداوند تبارک و تعالی به کسانی که او را یاد می کنند وعده داده است که آنان را یاد میکند تا وقتی که ذکر خدا تمام گناهان را از دوش ذاکرین به دور کند. ذاکرین واقعی هنگامی که به یاد خدا هستند خود را دارای وجود میدانند و به هنگام غفلت خود را نیست می انگارند.

بشنو قول خدای عزوجل که می فرماید: **(فَادْكُرْنِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَ لَا تَكْفُرُونِ)** - «مرا یاد کنید تا شمارا یاد کنم و شکر مرا به جای آورید و کفران نورزید. سوره بقره، آیت - ۱۵۲» ذکر خدا را ملازم باشید چون خداوند ذکر را دوست دارد. قول خداوند را گوش دهید که به زبان رسول گرامی (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) می فرماید: **(أَنجَلِسُ مَنْ دَكَّرَنِي)** - «من همنشین کسی هستم که مرا یاد می کند».

پس مجالست خلق رهاکن و به ذکر خدا بپرداز تا از همنشینان اوباشی.

(یا غلام) دانشت تو را صدا می زند و می گوید: من گواهی به زبان تو ام چنانچه به من عمل نکنی، و اگر به من عمل کردی و دستورات مرا رعایت نمودی آنگاه گواهی به نفع شما خواهم بود. پیغمبر اکرم (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) می فرماید: **(يَهْتَفُ الْعِلْمُ بِالْعَمَلِ فَإِنْ أَجَابَهُ وَإِلَّا ارْتَحَلَ)** - «علم به عالم الهام می کند که مرا بکار بند اگر جواب مثبت نشنوند می رود». برکتش می رود ورنج و محنتش می ماند. دستگیری و پایداری اش از توقع و به نزد مولایش می رود. در وقت نیاز مندیها به کمک تونمی آید، به تمامی می رود و پوست خالی را برایت باقی می گذارد، چون مغز علم عمل است. پیروی تو از رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثابت نمی شود مگر این که به آنچه فرموده است عمل کنی. هرگاه به آنچه به تو امر کرده است عمل کردی قلب و سرت به قرب خداوند عزوجل نایل خواهد شد. علم تو، ترا ندا می دهد به این امر الهی، ولی تو نمی شنوی زیرا تودارای قلب واقعی نیستی، پس آن را به گوش دل و باطن بشنو، و گفتار و ندایش را جواب مثبت بده که از آن بهره مند خواهی شد. علم توأم با عمل تراه خدا نزدیک می کند. هرگاه به این علم ظاهری عمل کردی، چشمه علم دیگری بر روی تو بازمی گردد، که این دو چشمه علم ظاهر و باطن، قلب و درون ترا سیراب خواهد نمود. در این موقع است که زکاة این علم بر تو واجب می شود، که باید سایر برادران دینی خود را در آن با خود شریک سازی، چه زکاة علم نشر آنست و دعوت خلق به سوی خدای یکتا.

(یا غلام) هر که شکیبائی پیشه کرد ارجمند شد. خدای تبارک و تعالی می فرماید: **(إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ)** - «همانا پاداش شکیبایان حساب ناپذیر داده می شود. سوره زمر آیت - ۱۰».

از حاصل کسب و کار و فعالیت خود بخور، **دینت را وسیله ارتزاق قرار ده**، مال حلال به دست آر و دیگران را در آن با خود برابر بدان و از آن بهره مند شان گردان، چه کسب و کار مشروع از مراتب راستان و فعل نیکوکاران است. خود از کار و پیشه ای که دارند به تنهایی برخوردار نیستند و درویشان و مستمندان را در آن شریک می دانند. خواهان بخشایش حقتند و بدین وسیله رضای خدا را به دست می آورند. در این خصوص گفتار گهربار رسول اکرم (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) را بشنو که می فرماید: **(النَّاسُ عِيَالُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ أَحَبُّ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَنْفَعُهُمْ لِعِيَالِهِ)** - «مردم روزی خوار خدایند، و کسی نزد خدا محبوبتر است که برای نان خورهایش مفید تر باشد».

دوستان خداهمواره دیگران را با خود در نعمتها برابر می دانند. وقتی به قرب خداوند نائل می شوند کور و کر می گردند و جز از خدا از دیگری چیزی نمی شنوند، و دیگری رانمی بینند. فقط به قرب عشق می ورزند، و هیبت و شکوه جلال حق دلهای آنان را می پوشاند، آنگاه از فواید محبت در نزد محبوب بهره مند و مستفید می گردند.

آنان غرق در جمال و جلال ایزد و به چپ و راست توجهی ندارند، عظمتی در پیش روی دارند که قفا ندارد. تمام جن و انس و فرشته آنان را خدمت گزارند، انواع مخلوقات فرمانبدارشان می شوند، و علم حکمت به فرمانشان درمی آید.

از فضل خداوند تغذیه می شوند و به انس و قرب الهی موفق می گردند، از طعام فضل و برکات متغذی می شوند، و از شراب انس می نوشند.

رغبتی به شنیدن کلام خلق ندارند و خلق در وادی هستند و آنان در وادی دیگر، خلق را به انجام دستورات خدای خوانند، و از ارتکاب منهیات بازمی دارند، به نیابت از جانب رسول اکرم (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ). چون آنان وارث حقیقی انبیاء می باشند، مُبْلِغ فراخوانی مردم اند به درگاه حق عزوجل، حجت و برهان خدای رادوست دارند و هر چیزی را در جای خود قرار می دهند، و به هر فردی به اندازه استعدادش از فضل خداوند عطا می کنند. اجر و پاداشی در برابر خدمت به خلق و ارشادشان نمی طلبند، برای رضای نفس و طبع، عملی انجام نمی دهند، تنها برای رضای خدا دوستی می کنند، و باز برای رضای خدا دشمنی می نمایند. تمام اعمال و افعالشان برای رضای خدا خلاصه می شود نه برای دیگران، هر که را این مقام حاصل شد، رستگاری و فلاح نصیب او می شود. و تمام جن و انس و فرشته و آنچه در آسمانها و زمین اند همه دوستدار او می شوند.

اما ای مطیع و بنده نفس! که بندگی خلق را برگزیده ای و خدارا فراموش کرده ای، طمع داری باین خصال زشت به آن مقام عالی برسی؟ بدان که بزرگواری و کرامتی در خود خواهی یافت. اول تسلیم شو سپس به خدا برگردد و توبه کن، آنگاه یاد بگیر و با اخلاص به کار بپر، و گرنه رستگار خواهی شد.

شگفتا! بین من و شما دشمنی وجود ندارد، جز اینکه من حق می گویم و به حق دعوت می کنم ولی جواب قبول نمی شنوم. هرگاه کلام مرا در امر دین باخسونت استماع کردی بدان خدای تبارک و تعالی است که مرا به گویائی آن وادار کرده است، هرگاه به نزد من آئی بیا، منتهی به این شرط که هواهای نفسانی را از خود دور کرده و خودی خود را از دست داده باشی، آنوقت اگر دیده بصیرت داشته باشی مرا نیز عریان و به دور از این خصال خواهی دید. لکن درک تو بیمار است و آن را در نمی یابی. ای مرید من! همنشین من! بهره وری از ارشادات من مورد علاقه من است. در احوال من رنگ دنیا نیست هر کس به دست من توبه کرد نسبت به من حسن ظن داشت و به آنچه بدو القاء می کنم عمل کرد، انشاء الله و تعالی به مقصود خواهد رسید.

پیغمبران خلق خدارا رابا مواظب گفتارشان راه نمائی کردند و اولیاء باگفتار انبیاء و دستورات آنان نیز خلق را رهنمائی می کنند چه این عمل الهی است و به دلهای اولیاء می رسد. چون اولیاء و اوصیاء جانشینان انبیاء اند و غلامان آنانند، خداوند به کلامی که موسی (علیه السلام) طاقت درک آن را نداشت با او سخن گفت او امر خود را بدون واسطه به عقل و فهم موسی (علیه السلام) القاء کرد. و قرآن مجید را به رسول گرامی (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآصْحَابِهِ) به وسیله جبرئیل علیه السلام وحی فرمود که آن را واسطه محکمی بین خلق و خالق قرارداد، که به هیچ وجه انکار ورد آن جایز نیست. بارخدا یا همه راهدایت فرما و توبه همگان را بپذیر و بر همه ببخشای.

یامسکین! از گفتاری که نفع آخرت را در بر نداشته باشد خودداری کن، بی جهت در مذهب تعصب نداشته باش. به کاری پرداز که سود دنیا و آخرت را در بر داشته باشد. به زودی از حال خود باخبر خواهی شد و گفتار مرا به یاد خواهی آورد. به زودی خود را در برابر نیزه مکافات با سر برهنه، بدون کلاه خود می یابی، چه چیزی آنرا از جراحات عقاب محفوظ می دارد؟

دل را از مشغولی دنیا فارغ گردان چه به زودی به رنج دنیا دوستی گرفتار خواهی شد. از آنچه در اختیار داری تنها خوشی زندگی گذارا را در نظر مگیر. در این مورد رسول اکرم (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) چنین می فرماید: (**الْعَيْشُ عَيْشٌ الْأَخْرَةِ**) - «زندگی واقعی زندگانی آخرت است». از آرزوهایت بکاه چرا که زهد عبارت است از کم کردن آرزوها. از نزدیکی دوستان ناباب بپرهیز و رشته دوستی میان خود و آنان را قطع نما. از نزدیکان ناباب بگریز و به بیگانگان نیک رفتار ببیونند زیرا خصال پسندیده موجب قرابت و خویشاوندی میان افراد می شود.

از کسی پرسیده شد خویشاوندی چیست؟ جواب داد مؤدت. تمام هم و غم خود را در طلب آنچه نصیب توست صرف مکن زیرا بهره ای که مقدرتوست به تو خواهد رسید، لذا کوشش بیش از حد معقول، بی حاصل است. در راه آنچه قسمت توست سعی بی جهت منما که موجب خذلان و خواری است، بدین دلیل رسول اکرم (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) فرموده:

«مَنْ جُمِلَ عُقُوبَاتِ اللَّهِ تَعَالَى لِعَبْدِهِ طَلَبُ مَالٍ يُفْسِمُ لَهُ»- (یکی از عقوبات پروردگار نسبت به بندگان خود آنست که آنان را به تکاپوی آنچه که بهره آنان نیست وامی دارد).

(یا غلام) در آثار صنع الهی دقت کن تا به صانع برسی، مؤمن عارف دارای دو نوع دید است، یکی ظاهر و دیگری باطن. بادیدگان ظاهر آنچه را که خداوند در روی زمین آفریده است می بیند و با چشم باطن به شگفتیهای عالم علوی می نگرد تا تمام حجابهای ظلمت از دیده باطن او کنار رود و به مقام قرب الهی نائل گردد. بدیهی است از قریب محبوب چیزی پوشیده نمی دارند. وقتی حجابهای ظلمانی از دل مؤمن برداشته شد از تمام هواهای نفسانی و شیطانهای اندرونی عریان می شود. آنگاه گنجینه های غیب به دستش داده می شود، در این حالت است که سنگ و کلوخ و سیم وزر در نظر او یکسان می گردد. عاقلانه در آنچه بیان کردم ببینیش، من به مغز مطلب اشاره می کنم، به باطن نصایحم بنگر و معانی اندرزهایم را تفهم نما.

(یا غلام) از خدایه خلق شکایت مکن، بلکه هر شکوه ای داری در پیشگاه خداوند عرضه بدار، زیرا اوست که بر انجام تمام حوائج قادر است و غیر او کسی نیست. از گنجینه های نیکوکاری یکی پوشیدن اسرار است، چه رازداری از صفات نیکان می باشد. دیگر صبر به هنگام سختیها و بیماری، و دادن صدقه، اما به گونه ای که اگر بادهست راست صدقه دادی سعی کنی که دست چپ از آن باخبر نشود. از گرداب مادیات دنیا بر حذر باش، افراد زیاد در این لجه غرق شده اند و جز اندکی نجات نیافته اند. گرداب علایق دنیوی دریای ژرفی است که همه در آن غرق می شوند جز آنان که الطاف خداوند تبارک و تعالی شامل حالشان شود، و همانگونه که از غرقاب قیامت و احوال آن مؤمنان را می رهند در دنیا نیز به نور هدایت از غرق شدن در دریای ضلالت نجاتشان می دهد، بدانسان که در قیامت تمام مؤمنان بر آتش دوزخ می گذرند و خداوند متعال بندگان متقی را از گزند آن برکنار می دارد. قَالَ اللهُ تَعَالَى: «وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ رَيْبَ حَتْمًا مَقْضِيًّا»- (از شما کسی نیست که بر آتش دوزخ نگذرد و این امر برای خدای تعالی و انجام شده است سپس افراد متقی را می رهانیم و ستمکاران را در آن به زانو درمی آوریم. سوره مریم آیت ۷۱).

خدای تبارک و تعالی به آتش نمرود امر کرد «سرد و سلامت بر ابراهیم باش» بدین منظور که بندگان مخلص بدانند و آگاه شوند که تنها به خدای یگانه بگروند و فقط به خدا عشق ورزند و از غیر او پرهیز نمایند. همانگونه که به آتش نمرودی که برای سوخت ابراهیم علیه السلام آماده شده بود فرمان خامش شدن رسید، برای بندگان مؤمن، خطاب به دنیا امر می شود: «ای دریای هوسهای دنیوی بنده مرا غرق منما» و به الطاف عمیم خود بنده مؤمن را چنان از این غرقاب می رهند که موسی علیه السلام را از ظلم و ستم فرعونی و غرق در دریا نجات داد. زیرا فضل و عنایات الهی شامل حال هر کسی که خدا بخواهد می شود. «وَيَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ»- (خداوند به هر که بخواهد روزی بی حساب عطا می فرماید. سوره بقره آیت ۲۱۲). خیر و بخشش و منع تماماً در قدرت اوست. توانگری و درویشی و عزت و خواری نیز به مشیت اوست. کسی را در این امر اختیاری نیست. پس عاقل کسی است که فقط به درگاه او روی آورد و از توسل به درگاه خلق اعراض نماید.

ای بدبخت! ترامی بینم که به خلق گرویده ای و خوشنودی اورامی جوئی و از خدا بریده ای و غضب خدای طلبی. آبادانی دنیا را به قیمت خرابی آخرت خریده ای. به زودی گرفتار عذاب الهی خواهی شد و بدان که عذاب الهی بسیار دردناک است. گرفتاری خدا رنگها و شکلهای گوناگون دارد. به صورتهای طرد از دیار و وطن، ابتلاء به بیماری، دچار

خواری و ذلت شدن، با فقر و تنگدستی روبه رو گردیدن، یاجپیرگی غم و اندوه بوجود، یانبیش زبان و دست مردم بر تو ظاهر می شود، ای در خواب غفلت آرامیده بیدار شو.
بارخدایا همه ما از این خواب غفلت بیدار فرما! آمین.

(یاغلام) در جمع مال دنیا بمانند کسی میباش که در شب به جمع آوری هیزم بپردازد و نیک و بد را تشخیص ندهد و نداند چه در دست او است. من تو را بدینگونه می بینم، مانند هیمه جمع کنی در شب تاریک در شنزاری پراز حشرات کشنده که هر آن بیم هلاکش می رود. پس مانند هیزم کش روزباش که از حاصل کارش آگاه است چه نور آفتاب او را زگمراهی رهانیده است و می داند چه چیزی را جمع آوری می کند. لذا در امر دین به نور توحید و فروغ شرع و تقوا متوسل می شود، تا ترا از افتادن در دام هوا و هوس و شرک محفوظ بدارد و از شتاب نابجایت در راه زندگی جلوگیری کند.

وای بر تو! شگفتا! در انجام کارها بیت عجله مکن، چون هر عجل در چهار خطا و اشتباه می شود. و هر که در کارها صبر و تأنی داشته باشد موفق است و به موفقیت نزدیک. عجله از اعمال شیطان است و تأنی و صبر از جانب رحمان. آنچه ترابه تعجیل و امی دارد عجله در جمع مال دنیا است. پس قناعت بورز که قناعت گنجینه ای است که هرگز فنا نمی پذیرد. چگونه در طلب چیزی هستی که نصیب تو نیست و در دست تو نیست. خود را از نفس پرستی بر حذر دار و به داده خدا راضی باش و از غیر آن دوری کن. ملازم این خصال باش تا از جمله عارفان خدای باشی. چه در این هنگام از هر چیزی بی نیاز خواهی بود. دارای قلبی مطمئن و باطنی پاک خواهی شد و خدای عزوجل ترا اسراری می آموزد که: دنیا در نظرت بیمقدار و آخرت در چشمت عزیز و در باطنت جز خدای تبارک و تعالی چیزی باقی نخواهد ماند. هیچ چیزی رابه جز خدای عزوجل عزیز مدار تا در دید همه مردم عزیز شوی.

(یاغلام) اگر می خواهی دری بسته ای در پیش رویت باقی نماند از خدای بترس چون خداوند کلید تمام درهای بسته را در اختیار دارد. قال الله تعالی: **«وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ»** (هر آنکس از خدای بترسد و تقوا داشته باشد خداوند برای او وسیله نجات فراهم می آورد و از جائی که گمان نمی برد به او روزی می رساند. سوره طلاق آیت ۳).

از خدای تبارک و تعالی روی گردانی مکن، وجود و مال و اهل خود را در راه تسلیم به حق بدار نه در راه معارضه حق، آیا از این که این روش را دیگرگون کنی و خود را به ریا در برابر حق دارای خصلت های رحم و علم بدانی شرمنده نیستی؟ تو و تمام مردم عموماً بندگان خدا هستید. خداوند است که مُدَبِّر و مُدَبَّر تو است. اگر می خواهی در دنیا و آخرت سعادت فیض الهی رابه دست آوری لازم است در قبال مقدرات و خواسته های خدا ساکت باشی. دوستان خدا در پیشگاه او بدین شیوه بوده اند. کوچکترین حرکت را جز به اذن و خواست خدا انجام نداده اند. خورد و خوراک و لباس و مزاجت و بالاخره کلیه امور خود را به اذن و خواست او واگذار کرده اند. آنان پایداران در راه حق بادل و جان بوده اند. آرام ندارند تا این که در دنیا به دیده باطن خدای رادرک کنند و در قیامت با چشم ظاهر.

بارخدایا رویت جمال و جلال خود را روزی ما گردان و لذت قرب خود را به ما بچشان، و ما را از کسانی بگردان که رضای ترا بر هر چیز دیگری ترجیح می دهند. **«وَأَتْنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقَنَا عَذَابَ النَّارِ»**.